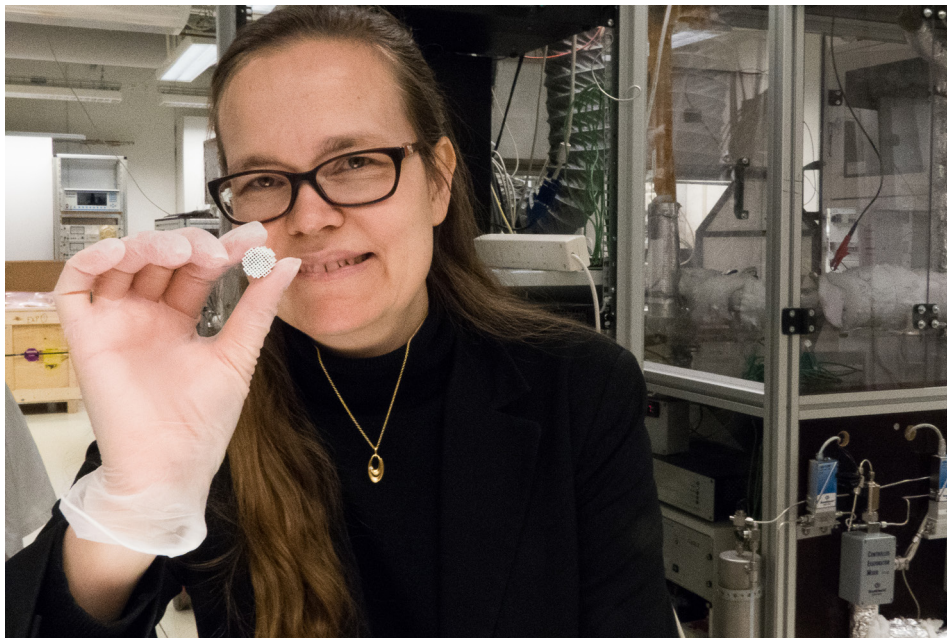

SEMINARIUM 11 MAJ 2017
i samband med överlämnandet av
Håkan Frisingers stipendium 2016

HÅKAN FRISINGER

Håkan Frisinger föddes 1928 i Skövde och blev civilingenjör i maskinteknik vid Chalmers 1951. Han har med undantag av en kortare tjänstgöring som produktionschef vid AB Bahco hela tiden arbetat inom Volvokoncernen. Håkan Frisinger har där inom olika tunga tillverkningsenheter (dåvarande Volvo Skövde-verken och Volvo Bergslags-verken) varit verkstadsingenjör, materialhanteringschef, chef för produktionsteknik samt enhets- och platschef. Under en femårsperiod var han chef för koncernstaben Produkt- och Produktionssamordning.

Håkan Frisinger blev 1975 chef för den nybildade Industridivisionen, Volvo Personvagnar, innefattande produktutveckling och produktion. I samband med bildandet av Volvo Personvagnar AB 1978 blev han dess verkställande direktör. 1983 blev Håkan Frisinger verkställande direktör för AB Volvo, från vilken befattning han avgick med pension 1987.

Håkan Frisinger har på ett nytänkande sätt systematiskt förvärvat ingående erfarenhet av den industriella processens alla enskildheter från produktspecificering, produktplanering, konstruktion, produktionsplanering, materialförsörjning, produktion och marknadsföring till anpassning av produktorganisationen till människans villkor. Han har den största förtjänsten av utvecklandet och genomförandet av den systemsyn och den därpå baserade kvalitets- och produktivitetsförbättring i produkt- och produktionstekniken som har varit avgörande för Volvos exceptionella framgångar med personvagnar under 1980-talet. Den under Håkan Frisingers ledning framtagna 700-modellen utgör en av svensk verkstadsindustris hittills mest slagkraftiga produkter.

Håkan Frisinger har på ett synnerligen resultatgivande sätt under hela sin karriär kombinerat sin ingenjörskompetens med de insikter i övrigt som fordras för både strategiskt och operativt ledarskap i ett tekniskt, storindustriellt exportföretag. Hans personliga och engagerade ledarskap har haft utomordentlig betydelse och genomslagskraft.

HÅKAN FRISINGERS STIFTELSE FÖR TRANSPORTMEDELSFORSKNING

Stiftelsens ändamål är att, utan vinstsyfte för enskild person eller organisation, och utan att resultaten förbehålls enskilt företag, främja vetenskaplig forskning och utveckling inom transportmedelsområdet, företrädesvis vid Chalmers tekniska högskola, genom att utge stipendier eller genom att på annat sätt stödja sådan forskning. Håkan Frisingers Stiftelse för Transportmedelsforskning grundade 2001 ett stipendium på 250 000 kronor, som årligen tilldelas en forskare vid ett svenskt universitet eller högskola. Stipendiet skall främja forskning och utveckling inom transportmedelsområdet och belönar i första hand redan gjorda insatser inom området.

PROGRAM

13.00 – 13.30 VREF och Chalmers hälsar välkommen & stipendieceremoni

13.30– 14.00 Föreläsning av stipendiat professor Louise Olsson, Chalmers
“Katalys för att rena emissioner från fordon”

14.10 – 14.40 Föreläsning av Mattias Hallquist, professor i atmosfärskemi, Göteborgs universitet
“Fotokemisk smog – atmosfärisk omvandling av emissioner”

14:40 – 15:10 Föreläsning av Edward Jobson, Chief Engineer Volvo Bus
“Hur vi lyckades klara emissioner och energi i stadsbussar”

15:10 – 16:00 Fika och mingel

Louise Olsson är professor i Kemiteknik och avdelningschef för avdelningen för Kemiteknik på Chalmers och är aktiv inom Kompetenscentrum Katalys, KCK.

Louise Olssons forskargrupp består idag av 12 doktorander och post-docs, där forskningen fokuserar kring att rena avgaser från fordon och alternativbränsleproduktion med hjälp av katalysatorer. Olsson arbetar tvärvetenskapligt med att kombinera katalysatorsyntes och karakterisering med att utveckla kinetiska modeller, både kring grundvetenskapliga frågeställningar och mer tillämpat i samverkan med industri. Speciellt fokus har varit kring att rena emissionerna kväveoxider, kolväten och partiklar från fordon.

Detta arbete har resulterat i över 80 vetenskapliga artiklar och även utmärkelser såsom ”Berzelius priset” 2010, ”Framtidens forskningsledare” från Stiftelsen för Strategisk Forskning 2008 och ”Framstående yngre forskare” från Vetenskapsrådet 2014. Olsson är regelbundet utvärderare för forskningsfinansiärer såsom Vetenskapsrådet, Norska forskningsrådet, Schweiz nationella forskningsstiftelse och Nederländernas vetenskapliga forskningsorganisation och har uppdrag såsom styrelseledamot i KCK och medlem i Cross-Cut Lean Exhaust Emissions Reduction Simulations, CLEERS rådgivande kommitté (Research and Development fokusprojekt från US Department of Energy).

Mattias Hallquist är professor i atmosfärskemi vid Göteborgs universitet. Hallquist disputerade 1998 i oorganisk kemi och var postdoktor vid Cambridge universitet innan han återvände till Göteborg, först till fysik och därefter till institutionen för kemi.

Mattias Hallquist forskar inom atmosfärvetenskap utifrån ett kemiskt perspektiv, motiverad av luftföroreningars hälso- och klimatpåverkan. Fokus är på partiklar i luft där Hallquist bedriver projekt för förståelse av atmosfärisk omvandling och partikelbildning genom oxidation av organiska ämnen. Detta inkluderar omvandling av både biogent och antropogent emitterade luftföroreningar samt hur dessa samverkar.

Forskning runt luftföroreningar kopplar naturligt till teknik-, samhällsutveckling och policy. För detaljerade emissionsstudier av partiklar kopplat till åtgärder för minskade CO₂ emissioner samarbetar Hallquist med IVL Svenska Miljöinstitutet och utvalda avnämare i Göteborgsområdet.

Från ett globalt perspektiv leder Hallquist ett större samverkansprojekt mellan Göteborgsforskargrupper och grupper i Kina med ett helhetsperspektiv på fotokemisk smog från mätningar via modeller till policy. Vidare är Hallquist engagerad i etableringen av en mätstation på den indiska landsbygden för att skapa underlag för åtgärder att minska luftföroreningar till en av världens mest utsatta befolkningar.

Edward Jobson, Chief Engineer och "Environmental Enthusiast", Volvo Bus.

Edward Jobson doktorerade inom katalys på Eidgenössische Technische Hochschule (ETH Zürich) 1989 i Schweiz.

1998 utnämndes Edward Jobson till adjungerad professor vid Chalmers Kompetenscentrum för Katalys.

Han började forskningen inom avgasrening på Volvo 1989. Arbetet har genererat drygt 20 patent och 50 vetenskapliga publikationer. Edward Jobson fick ta emot "Henry Ford Award for Technical Excellence" 2002 och "Volvo Technology Award" 2016.

Under 2016 blev han utnämnd till Volvo Group Specialist inom elektromobilitet.

Jobson har initierat och designat ett antal nya system för ren och energieffektiv kollektivtrafik i stora städer runt om i världen.

VREF – VOLVO FORSKNINGS- & UTBILDNINGSSSTIFTELSE

VREF, Volvo forsknings- och utbildningsstiftelser (Volvo Research and Educational Foundations), är en samling av fyra stiftelser, som samarbetar för att finansiera ett forskningsprogram kallat "Future Urban Transport" i syfte att öka vetenskaplig förståelse för hur det framtida urbana transportsystemet kan utvecklas.

Områdets komplexitet och diversitet ledde VREF att söka efter nya metoder, idéer och lösningar samt att forska om speciella fall. Med detta ambitiöst och brett formulerade program stöder VREF olika typer av forskningsprojekt (främst inom universiteten) på alla kontinenter och uppvisar signifikanta framsteg i det framtida urbana transportsystemet.

De fyra VREF-stiftelserna är:

- Volvos forskningsstiftelse
- Volvos utbildningsstiftelse
- Pehr G. Gyllenhammars forskningsstiftelse
- Håkan Frisingers stiftelse för transportmedelsforskning

CHALMERS STYRKEOMRÅDE TRANSPORT

Visionen för Chalmers styrkeområde transport är att bli ett av de ledande universiteten inom forskning och utbildning för gröna, säkra och effektiva transportsystem. Dit når vi genom att skapa samarbete mellan flera transportrelaterade ämnesområden, stärka kopplingarna mellan forskning och utbildning samt ökad samverkan med nyckelaktörer inom industri och samhälle. Forskningen är fokuserad på tre profilmråden; Trafiksäkerhet, Transporteffektivitet och kundanpassad logistik, samt Hållbar fordonsteknologi.

PRISTAGARE SEDAN STARTEN 2001

- 2016** - Professor Louise Olsson,
Chalmers tekniska högskola
- 2015** - Adjungerad Professor Astrid Linder
Statens väg- & transportforskningsinstitut
- Professor Mats Svensson
Chalmers tekniska högskola
- 2014** - Professor Margareta Friman
Karlstads universitet
- 2013** - Professor Lars Nielsen
Linköpings universitet
- 2012** - Professor Ingemar Denbratt
Chalmers tekniska högskola
- 2011** - Professor Annika Stensson Trigell
Kungliga tekniska högskolan
- 2010** - Professor Bengt Johansson
Lunds universitet
- 2009** - Professor Magnus Skoglundh
Chalmers tekniska högskola
- 2008** - Biträdande Professor Pål Börjesson
Lunds universitet
- 2007** - Professor Wolfgang Kropp
Chalmers tekniska högskola
- 2006** - Professor Marcus Aldén
Lunds universitet
- 2005** - Professor Bo Egardt
Chalmers tekniska högskola
- 2004** - Professor Michael Patriksson
Chalmers tekniska högskola
- 2003** - Professor Bengt Andersson
Chalmers tekniska högskola
- 2002** - Biträdande Professor Dag Wedelin
Chalmers tekniska högskola
- 2001** - Professor Per Lövsund
Chalmers tekniska högskola

CHALMERS

Göteborgs miljövetenskapliga centrum, GMV
vid Chalmers och Göteborgs universitet